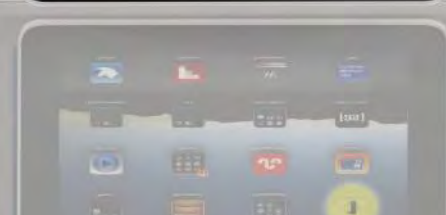

Информационо друштво

Information society

26 Информационо друштво

Information society

Методолошка објашњења <i>Methodological explanations</i>	487
ТАБЕЛЕ <i>TABLES</i>	
26.1. Употреба ИКТ-а у предузећима <i>Use of ICT in enterprises</i>	490
26.2. Корисници рачунара и интернета <i>Personal computer and Internet users</i>	490
26.3. Интернет прикључак у домаћинствима према типу насеља <i>Internet connection in households by type of settlements</i>	490
ГРАФИКОНИ <i>GRAPHS</i>	
Г-26.1. Учешће у промету предузећа реализовано поруџбинама путем веб-сајта или апликације за on-line продају, 2018. <i>Share in enterprise's turnover, realised on the basis of orders received via the website or an on-line sale applicaiton, 2018</i>	491
Г-26.2. Структура корисника према учесталости куповине/наручивања робе или услуга путем интернета <i>Structure of users by frequency of Internet use for purchase/ordering of goods or services</i>	491
Г-26.3. Широкопојасна интернет конекција у домаћинствима, 2018. <i>Broadband Internet connection in households, 2018</i>	492

ОБЈАВЉИВАЊЕ

Годишње публикације: Употреба информационо-комуникационих технологија у предузећима, статистичко саопштење
Употреба информационо-комуникационих технологија у домаћинствима и појединачно, статистичко саопштење
Статистички годишњак Републике Српске

PUBLISHING

Annual publications: *Use of information and communication technologies in enterprises, statistical release*
Use of information and communication technologies by households and individuals, statistical release
Statistical Yearbook of Republika Srpska

Методолошка објашњења

Статистика информационог друштва заснована је на резултатима два истраживања:

- Истраживање о употреби информационо-комуникационих технологија у предузећима;
- Истраживање о употреби информационо-комуникационих технологија у домаћинствима и појединачно.

Оба истраживања о употреби информационо-комуникационих технологија у потпуности су усклађена са методологијом Евростата која се издаје на годишњем нивоу и основном Регулативом Европског Парламента и Савета бр. 808/2004.

Извори и методе прикупљања података

Истраживања о употреби информационо-комуникационих технологија спроводе се на бази узорка, у годишњој динамици.

Истраживање о употреби информационо-комуникационих технологија у предузећима одвија се телефонским путем на репрезентативном узорку. Узорак је креиран као случајни, стратификован по величини и дјелатности и обухватио је економски активна предузећа из Статистичког пословног регистра. Референтни период за највећи број питања постављених предузећима је јануар текуће године, док се поједина питања односе на претходну годину.

Прикупљање података о домаћинствима и појединачно се спроводи комбинованим методама телефонским путем и интервјуисањем лицем у лице (PAPI или CAPI). Главни референтни период чине три мјесеца која претходе интервјуисању. За истраживање о домаћинствима и појединачно користи се узорак Анкете о радној снази (APC), с тим да су искључена домаћинства која немају бар једног члана старости 16-74 године, те не припадају дефинисаној циљној популацији. На овај начин се процес прикупљања података одвија након теренског рада APC-а, чиме је омогућено да се током провођења интервјуисања располаже ажурираним телефонским бројевима домаћинстава. Ово је веома важно за потребе телефонског интервјуисања (CATI метод).

Обухватност и упоредивост података

Према методологији Евростата, истраживањем које се односи на предузећа обухваћена су активна предузећа са десет и више запослених класификована на: мала (10–49 запослених), средња (50–249 запослених) и велика предузећа (преко 250 запослених).

Обухватају се следећа подручја према КД БиХ 2010 (NACE Rev. 2):

- C – Прерађивачка индустрија;
- F – Грађевинарство,
- G – Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала;
- H – Саобраћај и складиштење;

Methodological explanations

Information society statistics is based on the results of the following two surveys:

- Survey on the use of information and communication technologies in enterprises;
- Survey on the use of information and communication technologies by households and individuals.

Both surveys on the use of information and communication technologies fully comply with the Eurostat methodology which is published annually and with the basic Regulation No 808/2004 of the European Parliament and of the Council.

Sources and methods of data collection

The surveys on the use of information and communication technologies are sample-based surveys, carried out annually.

The survey on the use of information and communication technologies in enterprises is carried out by telephone, on a representative sample. The sample is designed as a random sample, stratified by size and activity, covering economically active enterprises from the Statistical Business Register. The reference period for most of the questions the enterprises were asked is January of the current year, while certain questions refer to the previous year.

The data on households and individuals are collected by combining the method of telephone interviewing and the method of face-to-face interviews (PAPI or CAPI). The main reference period covers three months preceding the interview. The sample of the Labor Force Survey (LFS) is used as the sample for the survey on households and individuals, but households with no members aged 16-74 are excluded. Such households do not belong to the defined target population. In this way, the data collection process is carried out after the LFS fieldwork. Thus, updated telephone numbers of households are available for the interviews. This is very important when the method of telephone interviewing (CATI method) is applied.

Coverage and comparability of data

In accordance with the Eurostat's methodology, the survey on enterprises covers active enterprises with 10 or more employees, classified into small (10 to 49 employees), medium (50 to 249 employees) and large (over 250 employees) enterprises

The survey covers the following sections of the KD BiH 2010 (NACE Rev.2):

- C – Manufacturing;
- F – Construction;
- G – Retail and wholesale trade; repair of motor vehicles and motorcycles;
- H – Transport and storage;

L и M – Пословање некретнинама; Стручне, научне и техничке дјелатности;

D и E – Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом дјелатности санације (ремедијације) животне средине;

I – Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство;

J – Информације и комуникације;

N и S (грана 95.1) – Административне и помоћне услужне дјелатности; Поправке рачунара.

Код истраживања о употреби информационо-комуникационих технологија у домаћинствима и појединачно обухваћена су домаћинства са најмање једним чланом старости између 16 и 74 године живота као и појединци исте старосне доби.

Јединица посматрања је домаћинство изабрано у узорак, а јединица анкетања је случајно изабрани члан домаћинства који има између 16 и 74 године живота.

Дефиниције

Широкопојасни приступ интернету (broadband) је начин повезивања на интернет који омогућује велике брзине преноса података и представља комуникациони систем чији носилац (нпр. оптички кабл) преноси умножене податке истовремено док су појединачни подаци модулисани на посебним фреквенцијама.

Претраживач је софтверско рјешење за претраживање по интернету. То је програм, апликација која се користи за читавање интернет страница и других садржаја на интернету. Најпознатији претраживачи су Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome итд.

Рачунар или компјутер (од лат. computare: сабирати, рачунати) је сложен уређај који се састоји од хардвера (*hardware*) физичких дијелова рачунара, опипљивих, видљивих дијелова и програма (*software*) тј. програмске подршке: скупа наредби „разумљивих“ рачунару које покрећу његов рад: упутстава опипљивим дијеловима, наредби шта да раде. Рачунари обухватају персоналне рачунаре (PC), преносне рачунаре (*laptop*), таблете и остале преносне уређаје (осим паметних телефона).

Дигитални производи или услуге представљају робу или услуге које могу да се наруче и испоруче путем компјутера, тј. интернета (нпр. музика, филмови, видео-игрице).

Преузимање (download) је процес копирања докумената на кориснички компјутер са неког другог компјутера или компјутера у оквиру интернет сервиса.

Електронска трговина је куповина или продаја добара или услуга путем интернета.

L and M – Real estate activities; Professional, scientific and technical activities;

D and E – Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply; sewerage, waste management and remediation activities;

I – Accommodation and food service activities;

J – Information and communication;

N and S (group 95.1) – Administrative and support service activities; Repair of computers.

The survey on the use of information and communication technologies by households and individuals covers households with at least one member between the ages of 16 and 74, as well as individuals of the same age.

Observation units are sampled households, while survey units are randomly selected household members aged between 16 and 74.

Definitions

Broadband Internet connection is a type of Internet connection which provides high-speed data transfer. It represents a communication system in which the transmission medium (e.g. optical fiber cable) simultaneously transmits multiplied data, while individual data are modulated on separate frequencies.

Browser is a software solution used to search the Internet. It is a programme/application used to load web pages and other contents on the Internet. The best-known browsers are Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome, etc.

Computer (from Latin: computare - to compile) is a complex device consisting of hardware of the physical parts of the computer, tangible, visible parts and software, i.e. software support: a set of "understandable" commands to the computer that drives its operation: instructions for tangible parts, instructions for what to do. Computers include personal computers (PCs), laptops (*laptops*), tablets and other portable devices (except smartphones).

Digital products and services represents goods and services that can be ordered and delivered via computer, that is, via the Internet (e.g. music, films, video games).

Download is the process of copying documents to the user's computer from another computer or from a computer within an Internet service.

Electronic commerce is a purchase or sale of goods or services using the Internet.

Електронска пошта представља електронски пренос поруке, укључујући текст и прилоге (*attachment*), с једног рачунара на други рачунар, путем интернета.

Електронски сервиси јавне управе (e-government) представљају електронске контакте путем интернета са јавним институцијама у сврху добијања потребних информација и услуга.

GPRS (General Packet Radio Service) је протокол који бежичним путем обезбјеђује пренос путем GSM мреже.

Информациона технологија (IT) је технологија која користи рачунаре за прикупљање, обраду, чување, заштиту и пренос информација. У савременим условима су обично рачунари повезани у мрежу и тада је ријеч о **информационо-комуникационој технологији (Information and Communications Technology – ICT)**.

Информациона сигурност односи се на очување поверљивости, интегритета и расположивости информација, а обезбјеђује се помоћу правила заштите података на физичком, техничком и организационом нивоу.

Интернет је глобални електронски комуникациони систем сачињен од великог броја међусобно повезаних рачунарских мрежа и уређаја, који размењују податке користећи заједнички скуп комуникационих протокола.

Вирус је рачунарски програм чије покретање и читавање изазива оштећење или брисање података на рачунару.

WiFi је бежична мрежа гдје се подаци између два или више уређаја преносе помоћу радио-фреквенција и одговарајућих антена.

Electronic mail is an electronic transfer of messages, including text and attachments, from one computer to another computer, via the Internet.

E-government electronic services represent electronic online contacts with public institutions for the purpose of obtaining the necessary information and services.

GPRS (General Packet Radio Service): A protocol which enables wireless transfer through GSM networks.

Information technology (IT) is a technology that uses computers to collect, process, store, protect and transmit information. In modern conditions, computers are usually connected to a network, and then this is information and communication technology (ICT).

Information security refers to preserving the confidentiality, integrity and availability of information, provided through data protection rules at the physical, technical and organizational levels.

Internet is a global electronic communication system made up of many interconnected computer networks and devices that exchange information using a common set of communication protocols.

Virus is a computer programme whose running and loading damages or deletes data on a computer.

WiFi is a wireless network in which data between two or more devices are transmitted using radio frequencies and corresponding antennas.

26.1. Употреба ИКТ-а у предузећима
Use of ICT in enterprises

	2014	2015	2016	2017	2018
					%
Предузећа према: / <i>Enterprises by:</i>					
Употреби рачунара / <i>Personal computer use</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Пristупу интернету / <i>Internet access</i>	97,8	98,5	98,7	98,4	98,7
Посједовању веб сајта / <i>Owning a website</i>	61,0	61,0	62,6	65,6	64,6
Предузећа која запошљавају ИКТ стручњаке / <i>Enterprises that employ ICT professionals</i>	19,4	17,7	16,6	18,0	19,6
Предузећа која плаћају услуге cloud сервиса / <i>Enterprises paying for cloud services</i>	5,0	3,3	3,8	4,4	7,5

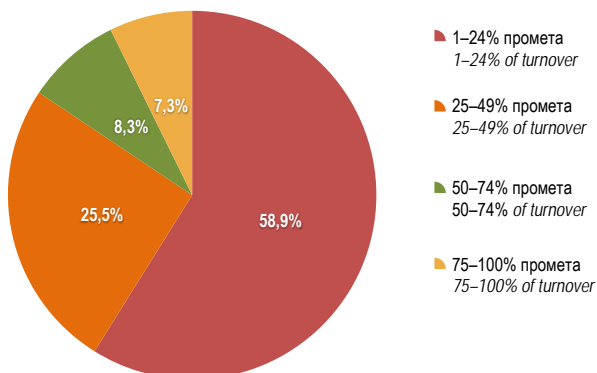
26.2. Корисници рачунара и интернета
Personal computer and Internet users

	2014	2015	2016	2017	2018
					%
Корисници рачунара <i>Personal computer users</i>					
У последња три мјесеца / <i>In the last three months</i>	38,7	42,9	41,1	58,9	55,5
У периоду од три мјесеца до једне године / <i>Between three months and one year</i>	1,9	1,6	2,6	3,2	5,3
Прије више од једне године / <i>More than a year ago</i>	2,9	2,1	6,3	6,1	16,9
Никад / <i>Never</i>	56,5	53,4	50,0	31,8	22,3
Корисници интернета <i>Internet users</i>					
У последња три мјесеца / <i>In the last three months</i>	38,0	43,4	42,8	64,9	71,2
У периоду од три мјесеца до једне године / <i>Between three months and one year</i>	2,0	1,1	2,4	1,1	2,0
Прије више од једне године / <i>More than a year ago</i>	2,6	1,4	3,8	3,6	7,0
Никад / <i>Never</i>	57,4	54,1	51,0	30,4	19,8

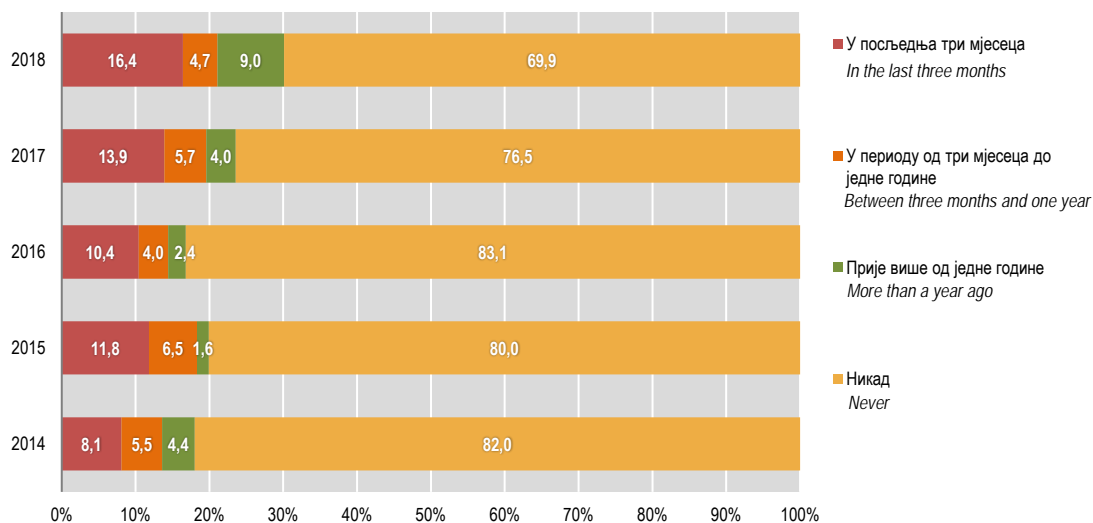
26.3. Интернет прикључак у домаћинствима према типу насеља
Internet connection in households by type of settlements

	2014	2015	2016	2017	2018
					%
Укупно / <i>Total</i>	47,2	59,0	59,1	63,0	68,5
Градско / <i>Urban</i>	62,2	70,2	68,7	72,0	75,1
Остало / <i>Rural/semi-urban</i>	37,3	52,0	52,6	56,7	63,9

Г-26.1. Учешће у промету предузећа реализовано поруџбинама путем веб-сајта или апликације за on-line продају, 2018.
Share in enterprise's turnover, realised on the basis of orders received via the website or an on-line sale applicaiton, 2018

Г-26.2. Структура корисника према учесталости куповине/наручивања робе или услуга путем интернета
Structure of users by frequency of Internet use for purchase/ordering of goods or services

Г-26.3. Широкопојасна интернет конекција у домаћинствима, 2018.
Broadband Internet connection in households, 2018

